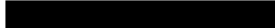


**Van:**  
**Aan:** [!Raadsleden](#)  
**Onderwerp:** Afwegingskader grootschalige duurzame energie.  
**Datum:** donderdag 8 juli 2021 15:56:51  
**Bijlagen:** 

---

Geachte raadsleden

Laat de Leden van de Raad van de Gemeente Woerden

"Met alle ingesproken bezwaren tegen de grote windmolens en vernietiging van de biodiversiteit van het weidegebied"

een wijze beslissing nemen en kiezen voor de gezondheid van hun inwoners.

Het politieke landschap kan veranderen door Nee te zeggen en te kiezen voor de innovatieve plannen die agrariërs/ bewoners inbrengen en in te zetten op zonne-energie of te luisteren naar de alternatieve plannen van Urgenda

Dit heb ik bij gevoegd in de bijlage

Met vriendelijke groet

[naam]

Harmelen, 16 April 2021.

Geachte Burgemeester en Leden van de Gemeenteraad .

Betreft een Schriftelijke zienswijze op concept afwegingskader duurzaam energie opwekken in de Gemeente Woerden.

1: samenvatting fase 1 en 2 en participatieverslag fase 3

2; Visalusatie concept afwegingskader

3: Mijn ervaring als burger en inwoner van Woerden

## Waarom RES -regio U16?

Er is gekozen voor een samenwerking in U16 verband omdat al langer in deze vorm op duurzaamheid wordt samengewerkt. Vanuit de netwerkgerichte samenwerking werkt de netwerkorganisatie U10/16 in dit verband ook samen op het invullen van opgaves rondom de woningbouw, mobiliteit, economie en groen en landschap. Door ook voor de energieopgave voor deze regio te kiezen, zijn er mogelijkheden om integrale afwegingen vanuit ruimtelijke kwaliteit te maken. Dit biedt ook kansen om op een meer kosteneffectieve wijze de energietransitie vorm te geven.

## Visie op de RESU16

Voor het opstellen van de RES gaat de regio RES U16 uit van haar eigen kracht. We vormen een RES die bijdraagt aan de kwaliteiten en identiteit van deze regio en zetten dus in op Healthy Urban Living (Gezond Stedelijk Leven) en een Vitaal Buitengebied

1: samenvatting fase 1 en 2 en participatieverslag fase 3

Luisteren naar wat de bewoners belangrijk vinden.

Opbrengst Fase 1

De Gemeente Woerden en de RES hebben een verhalenlijn voorgelegd aan de inwoners.

De betrokken bewoners zien zonnepanelen op daken, parkeergarages en geluidswanden als een must.

Hier zou de gemeente volgens de aanwezige maximaal op moeten inzetten..

Harmelen is bij grootschalig opwek langs de A 12 Kritisch!  
(A12 loopt tenslotte langs Harmelen )

## Breed gedeelde opvattingen uit fase 1

Uit de resultaten van fase 1 is een aantal voorwaarden naar voren gekomen waar overeenstemming over is en die daarom als zodanig zijn meegenomen in het concept afwegingskader: •

Zo veel mogelijk gebruik maken van zon op daken, parkeerterreinen en industriële locaties

- Het Groene Hart en de daarbij behorende flora en fauna hebben een belangrijke waarde
- Bij zowel financiële als lokale participatie is het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen, ook de mensen met een kleine portemonnee.

Deze energiekeuzes zijn voor het geheel van fase 2 de basis geweest voor het gesprek met inwoners:

via een online enquête, straatgesprekken, een-op-een interviews en in gesprekken tijdens online inloopavonden.

Het geheel aan antwoorden dient om een breed beeld van de Woerdense voorkeuren te krijgen, met daarbij de argumentaties achter deze voorkeuren.

Hoe gemeente Woerden gaat bijdragen, hangt daarom af van hoe we lokaal invulling geven aan het opwekken van duurzame energie. Dit wordt uitgewerkt in het Afwegingskader.

: Sfeerimpressie online sessies

Belangrijkste opbrengsten•

Een groot deel van de ondervraagden vindt het belangrijk dat de gemeente eerst kijkt naar het benutten van daken voor het opwekken van zonne-energie voordat er wordt gekeken naar het opwekken van energie op het land.

Er wordt volgens meerdere mensen te weinig gekeken naar alternatieven voor wind-en zonne-energie.

De opties kernenergie en waterstof worden aangedragen als alternatief. •

De meningen liepen uiteen bij de energiekeuze voor zonnepanelen dichtbij of juist ver van de dorpsrand.

Genoemde argumenten:

o Het voordeel van het plaatsen dichtbij bebouwing is dat er een duidelijke scheiding is tussen dorps-en stadsgebied en landschappelijk gebied.

oHet voordeel van het plaatsen van windmolens en zonnevelden in het natuurlijke gebied is dat je vlakbij stad of dorp ook een 'landelijk gevoel' hebt.

### Hoe zijn we in fase 3 met deze leerpunten omgegaan?

Alle vragen uit de chat zijn verzameld en worden op de website van de RES U16 gepubliceerd

#### Procesparticipatie

🕒 Inwoners willen zo vroeg mogelijk meepraten en geven vrijwel unaniem aan in de verkenningsfase betrokken te willen worden.

🕒 Argumenten voor de verkenningsfase:

oMen wil graag kunnen meedenken over de locatie en de precieze inpassingen.

oZe willen er zeker van zijn dat er genoeg onderzoek gedaan wordt naar de effecten van zonnevelden en windmolens op natuur, dierenwelzijn en gezondheid.

oEr zijn zorgen dat latere fasen geen zin hebben aangezien de besluitvorming dan al grotendeels heeft plaatsgevonden.

🕒 Hoe inwoners betrokken willen worden, wordt minder duidelijk. Avonden georganiseerd door de projectontwikkelaar, of initiatief nemende coöperatie wordt als een goede optie gezien.

🕒 Veel inwoners vinden dat de straal van betrokkenen bij zonnevelden 500 meter moet zijn, niet 250.

🕒 Wie er betrokken moet worden bij de komst van een windmolen, daar verschillen de meningen over.

Wel zijn veel inwoners het erover eens dat er een gradatie moet zitten in hoeveel inspraak inwoners hebben.

De inwoners die het dichtste bij het energieproject zitten moeten de meeste inspraak krijgen.

oArgument voor een beperkte groep betrokkenen: "anders komt er nooit een project als iedereen zich ermee gaat bemoeien".

Argument voor het betrekken van heel de gemeente: "iedereen ziet ze, dus iedereen moet er ook iets over kunnen zeggen, of in ieder geval uitgenodigd worden om er iets van te vinden

## 2; Visalusatie concept afwegingskader

In dit concept worden de grootsts windmolens in Rijerscop bij Harmelen ingepland. Die worden op rij gezet met Rijenburg en Montfoort. Met een totaal van 10 stuks.

## 3: Mijn ervaring als burger en inwoner van Woerden

In Verschillende Fases heb ik deelgenomen met een online sessie en interview van aardwarmte met deze conclusie:

De begeleidende projectleider(s) hebben een energiedoel, (met subsidie en in samenspraak met andere belanghebbende gemeenten) een inspraaktraject gecreëerd die veel onduidelijkheden en met sturende antwoorden bevatten. Ze wekken het idee dat de inwoners inspraak hebben en er naar ze geluisterd wordt, maar in het concept afwegingskaders is dit niet terug vinden. De stelling die ze hanteren is:

“Wilt u de windmolen in U voor- of in u achtertuin” en  
“Alleen de allergrootste windturbines heeft de beste kansen en rendement”

Naar mijn mening is hier weinig sprake van voortschijnend inzicht door de bedenkers van deze energietransitie.

Daarom hier mijn reactie op de duurzame electriciteit opwekken en de afwegingskaders.

GEACHTE BURGEMEESTER EN LEDEN VAN DE GEMEENTERAAD met deze verkregen informatie hoop ik dat er serieus wordt nagedacht, onderzocht en gekeken naar het concept afwegingskader.

Hiet mijn ingewonnen informatie

Bij het Loket gezonde leefomgeving van de rijksoverheid staat het volgende beschreven:

“Een gezonde fysieke en sociale leefomgeving wordt als prettig ervaren.  
De leefomgeving is een blangrijke pijler.”

Ik sluit mij aan bij een tekst van [Windwiki.nl](http://Windwiki.nl) die door artsen en medici opgericht is.

Wij zijn ons bewust van de gevolgen van de opwarming van de aarde, en vinden dat hier maximaal actie op moet worden ondernomen – maar níet zodanig dat ons land daardoor voor velen onbewoonbaar wordt.

Wij beschouwen windenergie niet passend in een dichtbevolkt land als Nederland vanwege de negatieve effecten op het leefklimaat en de gezondheid van omwonenden.

Wij signaleren dat de wetenschappelijke kennis over de gevolgen van laag frequent geluid en slagschaduw van windturbines onvoldoende bekend is bij beleidsmakers, artsen en de algemene bevolking.

## **zijn windturbines veilig?**

Anders dan bij nieuwe medicijnen of voedingsmiddelen worden nieuwe technologieën dikwijls geïntroduceerd zonder dat de veiligheid is bewezen.

Ergo: de bewijslast wordt omgedraaid – deze komt te liggen bij de omwonende die hinder ondervindt en moet aantonen dat deze wordt veroorzaakt door de windturbines. Oorzaak – gevolg relaties zijn dikwijls niet eenvoudig aan te tonen, o.a. doordat ook andere factoren een rol kunnen spelen. Tel daarbij op dat goed onderzoek veel geld kost en de machteloosheid van de omwonenden wordt duidelijk.

Vanuit de logica redenerend lijkt de Nederlandse norm niet veilig vanwege drie elementen:

1. tot 2011 bestond er een (absolute) norm van maximaal 30 dB(A) gedurende de nacht en 40 dB(A) gedurende de dag tegen de gevel. Bij handhaving van deze norm zou er in Nederland *géén ruimte zijn* voor windturbines. De bescherming van omwonenden was het uitgangspunt voor de norm. Na 2011 werd dit een voor de omwonenden niet te toetsen norm van 47 L(den): 47 dB *gemiddeld* over de dag (en over het jaar). De mogelijkheid om windturbines te bouwen werd het uitgangspunt voor de norm. De oude norm wordt bij hantering van de nieuwe norm al te vaak overschreden. Omwonenden meten tot 80 dB A aan de gevel.
2. De tweede redenering waarom de Nederlandse norm niet veilig *kan* zijn: de norm die het dichtst bij de onze ligt is de 850 meter in Vlaanderen (bijna 3x zo ruim als de Nederlandse afstand). Hoe is dit verschil te verklaren?
3. GGD's en politici baseren hun beleid op de rapporten van het RIVM, waarin de conclusie steevast is dat gezondheidsschade *onvoldoende bewezen* is. Amsterdamse artsen hebben eind maart een [raadsarrest](#) ingediend, waarin wordt beschreven dat in de onderzoeken die het RIVM beoordeelt, de tiphoogte van turbines *maximaal 120 meter* bedraagt. Voor de turbines van 250-

270 meter hoogte welke momenteel op minder dan 300 meter van omwonenden zijn gepland is *geen onderzoek bekend*. Vanwege de toegenomen hoogte van de huidige generatie is een toegenomen aandeel laagfrequent geluid en daarmee nachtelijke overlast aannemelijk. Hiernaar zou goed onderzoek moeten worden gedaan, wat *niet* plaatsvindt!

## Ernstige geluidsoverlast voor miljoen Nederlanders, gezondheid in gevaar

05 juni 2020 14:57 Aangepast: 05 juni 2020 15:02

Veel Nederlanders hebben last van het geluid van wegverkeer. Beeld © ANP

Het RIVM concludeert dat de Nederlandse geluidsnormen achterhaald zijn. Een miljoen Nederlanders hebben geluidsoverlast door auto's, treinen, vliegtuigen en windmolens, en dat leidt tot ernstige gezondheidsklachten zoals slaapverstoring en hartklachten. Het wettelijk toegestane geluidsniveau moet omlaag, vindt het RIVM.

Ook moet het kabinet de gebieden rond overlastgevende geluidsbronnen beter in beeld brengen, vanwege ernstige hinder en slaapverstoring bij omwonenden. Gerichte maatregelen zijn nodig om geluidsoverlast te verminderen.

Het vandaag verschenen rapport van het RIVM is opgesteld naar aanleiding van de geluidsrichtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie WHO uit 2018. Die richtlijnen zijn erop gericht mensen te beschermen tegen schadelijke gezondheidseffecten door geluid.

-

[Lees ook:](#)

[\*\*Te veel lawaai bij miljoenen huizen, gezondheid staat op het spel\*\*](#)

### Ernstige gezondheidseffecten

Zo mag wegverkeer volgens de WHO niet meer dan 53 decibel produceren. Treingeluid is vanaf 54 decibel schadelijk voor de gezondheid. Voor vliegtuigen en windmolens ligt de grens nog lager, op 45 decibel.

Nieuw hierbij is dat er rekening wordt gehouden met het inzicht dat de ernstigere gezondheidseffecten van geluid zoals coronaire hartziekten, bij lagere geluidsniveaus optreden dan tot nu toe werd aangenomen.

Te veel herrie kan namelijk leiden tot stress en slaapgebrek, wat weer een hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten kan veroorzaken, zei Fred Woudenberg, hoofd van de afdeling leefomgeving van GGD

Ook houden de richtlijnen er rekening mee dat de kans op zowel ernstige hinder als ernstige slaapverstoring door geluid van railverkeer bij gelijke geluidsniveaus groter is dan tot nu toe werd gedacht.



## CO2-reductieplan: 25% in 2020

Een pakket maatregelen als handreiking aan het kabinet, dat is het idee achter het Urgenda 40puntenplan inmiddels 54puntenplan.

De overheid heeft nog 8 maanden om 25% CO<sub>2</sub>-reductie in 2020 ten opzichte van 1990 te realiseren. Er zijn nog veel mogelijkheden, als er vaart gemaakt wordt.



## Voor- en nadelen

De belangrijkste voordelen van windenergie zijn:

- vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen als [steenkol](#), aardolie en aardgas
- relatief lage exploitatiekosten (wind is gratis)
- minder vervuiling ([fijnstof](#)) en [CO<sub>2</sub>](#)-uitstoot ten opzichte van andere energiebronnen
- verminderde afhankelijkheid van andere energiebronnen en hun leveranciers (olie- en gasproducerende landen)



- lokale energieopwekking bij het ontbreken van de aansluiting op een regionaal distributienetwerk;
- (lokale) werkgelegenheid vanwege productie, installatie en onderhoud
- minder risico op een catastrofe dan kernenergie, al is volgens sommige bronnen[4] een windturbine helemaal niet zo veilig indien men het aantal doden meerekent dat valt bij de winning van de benodigde grondstoffen, bij de installatie, bij het onderhoud en de afbraak.
- uit Brits onderzoek blijkt dat de meeste windturbines na 25 jaar nog steeds economisch rendabel zijn.[5] Voor oude windturbines ligt de levensduur tussen de 20 en 25 jaar en nieuwe turbines kunnen na 25 jaar nog steeds mee. De energie die het kost om een windturbine te produceren is binnen 3 tot 6 maanden terugverdiend, afhankelijk van het soort turbine.

De belangrijkste nadelen van windenergie zijn:

- variabele opbrengsten door fluctuerende windsnelheden waardoor een back-up nodig voor windvrije dagen.
- het stroomnet krijgt meer pieken en dalen waardoor bedrijven of uiteindelijk ook consumenten gedwongen worden om zelf (huis)accu's aan te schaffen.
- hoge investeringskosten, vooral [offshore](#)
- landschapsvervuiling;
- invloed op [flora en fauna](#): vogels en vleermuizen vliegen ertegen aan,[6][7] maar ook dieren die geluid gebruiken om te jagen/overleven kunnen hier veel last van krijgen.
- onrust/stress bij dieren en omwonende door de laagfrequente geluiden/ trillingen via de lucht of grond. Er zijn al verschillende onderzoeken gedaan naar deze bijwerkingen, maar helaas worden er tegenstrijdige conclusies uit getrokken.[8]
- [slagschaduw](#)- en [geluidshinder](#) voor omwonenden, die door steeds groter wordende masten en wieken verder reiken.[9]
- de geluidsnorm 41 Lnight worden verkeerd berekend (zogenoeten A-weging waarbij de lage tonen minder meetellen: [dB\(A\)](#))[bron?]
- (inductie)straling van de windturbine en de (ondergrondse) stroomleidingen en blikseminslagverhoging, waardoor omwonenden last kunnen krijgen van nevenschade.
- waardedaling van (vakantie)woningen in de nabijheid van windturbines.[10]
- verspreiding van industriële fijnstof in de lucht, wanneer windturbines binnen een reikwijdte van 1 kilometer staan van fabriekspijpen die fijnstof uitstoten (met name als de schoorsteen hoger is dan de as van de windturbine).[11]
- schittering bij een lage zonnestand ('s ochtends of 's avonds)
- twijfels over terugverdiëntijden van windturbines (door uiteenlopende berekeningen van kosten van grondstoffen, productie en vervoer van materialen en uiteindelijk afbraak, variërend van 1 jaar tot meer dan 15 jaar terugverdiëntijd.)[12]

- Het overblijven van niet-afbreekbare onderdelen na het einde van de (economische) levensduur (zoals de met kunststof versterkte wieken en de gewapend [betonnen](#) voet).[13]
- Sommige windturbines worden afgevuld met het broeikasgas SF6 om corrosie van binnenuit te voorkomen.[14]
- Mogelijke [mensenrechtenschendingen](#) bij de winning van grondstoffen voor de bouw van de windturbines.[15]

In dit gehele project is duidelijk naar voren gekomen dat ondanks de vraag om inpasbaar kleiner windturbines en alle energiebronnen mee te laten tellen of te stimuleren “de optie “ windturbines van 240 meter langs de A12 al min of meer de meeste voorkeur had.

Mocht u gezamenlijk tot dit concept afwegingskader te stemmen, kunnen wij als burger van de Gemeente Woerden, de garantie krijgen dat wij op kosten van de gemeente een onafhankelijk tegenonderzoek omtrend gezondheid van omwonende, flora en fauna schade “met en tijdens de bouw”, “wat de windturbine gaat opleveren” en “welk schadeplan er voor betrokkene omwonende is”.

Ik wil de Burgemeester en Leden van de Gemeenteraad wijzen op mogelijke mensenrechtenschendingen.

Het [Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) heeft gesteld dat het recht op leven het recht met de allerhoogste waarde is (*The right to life is an inalienable right that is attributable to human beings and forms the supreme value in the hierarchy of human rights*). Het recht op leven is onder andere verankerd in artikel 2 van het [Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens](#)

In afwachting op antwoord,  
[naam]



**Info | Urgenda** <Info@urgenda.nl> 21 apr. 2021 09:57

aan mij

Beste [naam],

Urgenda is op dit moment een publicatie aan het afronden waar zij ook laat zien dat we op vele manieren duurzame energie kunnen opwekken en dat er vanwege de grote weerstand tegen grote windturbines, misschien ook andere oplossingen zijn, zoals meer kleine molens en meer wind op zee. Het is wel goed om te weten dat 1 molen van 3,5 MW (het gemiddelde nu op land) evenveel energie oplevert als 200 kleine molens zoals die houten Groningse molentjes van 12 meter. Dan is het vervolgens een keuze wat we willen met z'n allen. Het hoeven niet per se overal grote molens te zijn. Dat vinden wij ook. En ook coöperatieve molens waarbij alle winst naar de gemeenschap vloeit, zijn al weer veel beter dan die grote coöperatieve molens.

Met vriendelijke groet,

[naam]

**Officemanagement & Communicatie**